2023:APHC:9988

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

* * * *

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 18172 ఆఫ్ 2016

మధ్య:

కోరమాండల్ రోలర్ ఫ్లోర్ మిల్స్ (పి) లిమిటెడ్, మర్రిపాలెం, హుస్సేన్ నగర్, విశాఖపట్నం, దాని డైరెక్టర్ శ్రీ నవీన్ గుప్తా

..... అర్జీదారు

మరియు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పౌరసరఫరాల కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్, దాని చైర్మన్ మరియు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, హైదరాబాద్ rep.by మరొకటి

..... ప్రతిస్పందకులు

తీర్పు వెలువడిన తేదీ: 04.04.2023

ఆమోదం కోసం సమర్పించబడింది:

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ రవి నాథ్ తిలహరి

1. తీర్పులను చూడటానికి స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లను అనుమతించవచ్చా? అవును/కాదు

2. తీర్పు కాపీలను లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్కు మార్క్ చేయాలా లేదా

3. తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని మీ ప్రభువులు చూడాలనుకుంటున్నారా? అవును/కాదు

రవి నాథ్ తిల్హరి,జె.

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ రవి నాథ్ తిలారీ+

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 18172 ఆఫ్ 2016%

04.04.2023#

కోరమాండల్ రోలర్ ఫ్లోర్ మిల్స్ (పి) లిమిటెడ్, మర్రిపాలెం, హుస్సేన్ నగర్, విశాఖపట్నం, దాని డైరెక్టర్ శ్రీ నవీన్ గుప్తా

....పిటిషనర్లు

వర్సెస్$

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పౌరసరఫరాల కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్, దాని చైర్మన్ మరియు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, హైదరాబాద్ rep.by మరొకటి

.... ప్రతివాదులు

! పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది: పి.నరసింహారావు

↑ ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ ఎన్.మణికంఠ

< సారాంశం :

> హెడ్ నోట్:

? రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. ఏఐఆర్ 2021 మధ్యప్రదేశ్ 135

2. ఏఐఆర్ 2018 పంజాబ్, హర్యానా 46

3. ఏఐఆర్ 2016 పంజాబ్, హర్యానా 98

4. ఏఐఆర్ 2010 ఎంపీ 216

5. ఏఐఆర్ 1999 ఏపీ 270

6. ఏఐఆర్ 1978 పాట్నా 46

7. (2021) 2 ఎస్సిసి 551

8. (1980) 3 ఎస్సిసి 1

9. (1975) 1 ఎస్సిసి 70

10. (2014) 9 ఎస్సిసి 105

11. (2021) 1 ఎస్సిసి 804

12. (2007) 14 SCC 517

13. (2019) 20 ఎస్సిసి 143

14. (2020) 13 ఎస్సిసి 285

15. (2020) 16 ఎస్సిసి 759

16. (2021) 6 ఎస్సిసి 15

17. (2021) 6 ఎస్సిసి 771

18. (2023) 3 ఎస్సిసి 629

19. (1997) 3 ఎస్సిసి 261

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ రవి నాథ్ తిలహరి

రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 18172 ఆఫ్ 2016

తీర్పు:

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది పి.నరసింహారావు, ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది ఎన్.మణికంఠ వాదనలు వినిపించారు.

2. పిటిషనర్-కోరమాండల్ రోలర్ ఫ్లోర్ మిల్స్ (పి) లిమిటెడ్, విశాఖపట్నం, కంపెనీల చట్టం కింద విలీనం చేయబడిన, పిండి మిల్లింగ్ వ్యాపారంలో నిమగ్నమైన ఒక ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీ, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ఈ రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేసింది, 07.06.2016 న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పౌరసరఫరాల సంస్థ వైస్ చైర్మన్ మరియు మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ఇచ్చిన నోటీసు / సమాచారాన్ని సవాలు చేస్తూ ఈ రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేసింది. మూడు నమూనాలకు ఒక్కో నమూనాకు రూ.6 లక్షల @Rs.2 లక్షల జరిమానా విధించడం, తుది చెల్లింపు నుంచి ఆ మొత్తాన్ని రికవరీ చేయాలని ఆదేశించడంతో పాటు పిటిషనర్ ను ఏడాది పాటు బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం.

3. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లాలతో కూడిన జోన్-1కు గోధుమ అట్టాను సరఫరా చేయడానికి కార్పొరేషన్ యొక్క పిడిఎస్ 1/70/ఎపి/డబ్ల్యుఎండబ్ల్యుఎ/టెండర్లు/2015-16 తేదీ పిడిఎస్ 1/70/ఎపి/డబ్ల్యుఎండబ్ల్యుఎ/టెండర్లు/2015-2015 ప్రకారం పిటిషనర్ 10.06.2015న 10.06.2015న 10.06.2015 నాటి ఒప్పందం ప్రకారం 10.06.2015న 10.06.2015న 10.06.2015 నాటి ఒప్పందం ప్రకారం పిటిషనర్ కు 10.06.2015న 10.06.2015న 10.06.2015న 10.06.2015న శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లాలతో కూడిన జోన్-1కు గోధుమ అట్టాను సరఫరా చేయడానికి కార్పొరేషన్ కు చెందిన పిడిఎస్ 1/70/ఎపి/డబ్ల్యుఎండబ్ల్యుఎ/టెండర్లు/2015-16 ప్రకారం 20.05.2015న శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లాలతో కూడిన జోన్-1కు

గోధుమ ఆటా సరఫరాకు సంబంధించి టెండర్ నోటీసు ప్రకారం పిటిషనర్ టెండర్ ద్వారా టెండర్ దాఖలు చేశారు. "చంద్రన్న కానుక" (దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న పేద వర్గాల ప్రయోజనాల కోసం ప్రారంభించిన ప్రత్యేక పథకం) కింద మూడు జిల్లాలు. పిటిషనర్ ఒప్పందం ప్రకారం హోల్ మీల్ గోధుమ అట్టా ఉత్పత్తిని ప్యాకింగ్ లో కార్పొరేషన్ కు సరఫరా చేశారు. పిటిషనర్ కంపెనీ గుంటూరులోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ మార్కెటింగ్ అండ్ ఇన్స్పెక్షన్ రీజినల్ అగ్మార్క్ లేబొరేటరీలో అన్ని బ్యాచ్లలో అనలిటికల్ టెస్టింగ్ నిర్వహించి సర్టిఫికేషన్ పొందిందని పిటిషనర్ వాదన. అటువంటి ధృవీకరణ తరువాత, 1 కిలో పాలిథిన్ సంచులలో ప్యాక్ చేసి, 1 కిలో పాలిథిన్ సంచుల 50 బస్తాల సెకండరీ ప్యాకింగ్లో ఉన్న ఉత్పత్తిని కార్పొరేషన్ యొక్క అధీకృత ఏజెన్సీలకు పంపిణీ చేశారు. అన్ని విధాలుగా ఒప్పంద నిబంధనలను పాటిస్తూ మొత్తం స్టాక్ ను గమ్యస్థాన పాయింట్ల వద్ద సకాలంలో సరఫరా చేశారు.

4. సరఫరా చేసిన గోధుమ ఆటా నాణ్యతా ప్రమాణాలను నిర్ధారించకపోవడానికి గల కారణాలను వివరణ కోరుతూ పిటిషనర్ కంపెనీకి 20.01.2016న కార్పొరేషన్ నుంచి పిడిఎస్-ఐ/అనాలిసిస్ రిపోర్ట్/సిఎస్కె-2016 లేఖ అందింది. ఒప్పందంలోని క్లాజ్ 7.2 కింద నియమితులైన హైదరాబాద్ లోని థర్డ్ పార్టీ ఏజెన్సీ ఎం/ఎస్ ఎన్ సీఎంఎల్ విశ్లేషణ నివేదికను, నాణ్యతా పారామీటర్లను ధృవీకరించకపోవడం, పరిమితులను అధిగమించినట్లు నివేదించడాన్ని ప్రస్తావించింది.

5. థర్డ్ పార్టీ ఏజెన్సీ ఇచ్చిన నివేదికలో తీవ్రమైన సాంకేతిక లోపం ఉందని, కొన్ని నమూనాలు అనుగుణమైనవిగా ఉండే అవకాశం లేదని, పిటిషనర్ అదే విధానాన్ని అవలంబించినందున మూడు మాత్రమే సరితూగలేదని పిటిషనర్ 28.01.2016 నాటి వివరణ ఇచ్చారు. పిటిషనర్ కు కార్పొరేషన్ సరఫరా చేసే గోధుమల నాణ్యతను బట్టి పిండిగా మార్చడం వల్ల తేడా వచ్చే అవకాశం ఉందని వాదించారు. బ్యాచ్ నంబర్, తయారీ తేదీ, పరిమితిని దాటిన పారామీటర్లను నోటీసులో వెల్లడించలేదని, అలాంటి సమాచారాన్ని వివరంగా అందించాలని పిటిషనర్ కోరారు.

6. కార్పొరేషన్-1వ ప్రతివాది మొదట 05.03.2016 నాటి ఉత్తర్వులను జారీ చేశారు, దీనికి వ్యతిరేకంగా పిటిషనర్ 04.04.2016 నాటి లీగల్ నోటీసును పంపారు, ఆ తరువాత ప్రస్తుత రిట్

పిటిషన్లో పేర్కొన్న 07.06.2016 నాటి ఉత్తర్వు / నోటీసు జారీ చేయబడింది, ఇది 05.03.2016 నాటి ఉత్తర్వుల మాదిరిగానే ఉంది.

7. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ గుంటూరులోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ మార్కెటింగ్ అండ్ ఇన్స్పెక్షన్ రీజినల్ అగ్మార్క్ లేబొరేటరీ ద్వారా క్వాలిటీ టెస్టింగ్ విశ్లేషణ కోసం పిటిషనర్ అనేక పరిమాణంలో ప్రొడక్ట్స్ పొందారని, ఇది 100% క్వాలిటీ స్పెసిఫికేషన్ల నిర్ధారణకు సంబంధించిన సర్టిఫికేట్లను జారీ చేసిందని, అయితే కార్పొరేషన్ తన సొంత నియమించిన థర్డ్ పార్టీ ఏజెన్సీ ద్వారా పరీక్షించిందని, ఇది నాణ్యత స్పెసిఫికేషన్లపై భిన్నమైన నివేదికలను ఇచ్చిందని, థర్డ్ పార్టీ అసెసింగ్ ఏజెన్సీ మెసర్స్ ఎన్సిఎమ్ఎల్ తెలిపింది. కార్పొరేషన్ సేకరించిన హైదరాబాద్ విశ్లేషణ నివేదికను పిటిషనర్ కు అందజేయలేదు. పర్యవసానంగా, జరిమానా విధించడం సహజ న్యాయ సూత్రాలైన విచారణ అవకాశాన్ని ఉల్లంఘించడమే.

8. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, పూర్తి మీల్ గోధుమ ఆటా స్పెసిఫికేషన్లకు అనుగుణంగా లేనట్లయితే, అదే విషయాన్ని కార్పొరేషన్ తిరస్కరించి ఉండాల్సిందని, తిరస్కరణకు గురైన స్టాక్ను తిరిగి ఇచ్చి ఉండాల్సిందని, ఒప్పందంలోని క్లాజ్ నెం.10 (బి) మరియు (సి) ప్రకారం పిటిషనర్ ఖర్చులతో దానిని భర్తీ చేయడానికి పిటిషనర్కు అవకాశం ఇవ్వాలని వాదించారు. కానీ కార్పొరేషన్ ఏ పరిమాణాన్ని తిరస్కరించలేదు, బదులుగా దానిని ఉపయోగించింది మరియు జరిమానా కూడా విధించింది. ఒకవేళ అది తిరస్కరణకు గురైతే స్టాక్ ను మార్చడానికి పిటిషనర్ కు అవకాశం లేదని, అందువల్ల జరిమానా విధించడం సమంజసం కాదని ఆయన వాదించారు.

9. బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టిన సమాచారం/ఉత్తర్వుల్లోని భాగానికి సంబంధించి పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టిన చర్యకు సంబంధించి విచారణకు అవకాశం కల్పించలేదని వాదించారు. 20.01.2016 నాటి షోకాజ్ నోటీస్ లో బ్లాక్ లిస్టులో ప్రతిపాదిత చర్య గురించి ప్రస్తావించలేదు.

అందువల్ల పిటిషనర్ ను ఏడాది పాటు బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడమే అవుతుంది.

10. బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడానికి ముందు విచారణకు అవకాశం కల్పించాలన్న పిటిషనర్ వాదనకు మద్దతుగా పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది ఈ కింది తీర్పులపై దృష్టి సారించారు.

1. ఎకో ప్రో ఎన్విరాన్మెంటల్ సర్వీసెస్ వర్సెస్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్1

2. సుఖ్దేవ్ సింగ్ అండ్ కో వర్సెస్ ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా2

3. లేబర్ అండ్ ట్రాన్స్పోర్ట్ వర్సెస్ ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా3

4. భూపేంద్ర సింగ్ కుష్వా వర్సెస్ ఎమ్.పి.4 రాష్ట్రం

5. శ్రీ శివశక్తి కన్స్ట్రక్షన్స్ Pvt.Ltd వి ఇంజినీర్ ఇన్ చీఫ్ (అడ్మిన్ వింగ్) ఇరిగేషన్ అండ్ క్యాడ్ డిపార్ట్మెంట్, హైదరాబాద్5

6. గోపాల్ నాథ్ శర్మ వర్సెస్. రాష్ట్రం6

1ఏఐఆర్ 2021 మధ్యప్రదేశ్ 135

2ఏఐఆర్ 2018 పంజాబ్, హర్యానా 46

3ఏఐఆర్ 2016 పంజాబ్, హర్యానా 98

4ఏఐఆర్ 2010 ఎంపీ 216

5ఏఐఆర్ 1999 ఏపీ 270

6ఏఐఆర్ 1978 పాట్నా 46

11. ఏపీఎస్ సీఎస్ సీఎల్ కు చెందిన గోధుమలను మూడు జిల్లాలుగా మార్చిన తర్వాత సంపూర్ణ భోజనం గోధుమలను సరఫరా చేసేందుకు పిటిషనర్ 10.06.2015న మొదటి ప్రతివాది కార్పొరేషన్ తో

ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారని పిటిషనర్ వాదించారు. పిటిషనర్ అంతటా నాణ్యతను కొనసాగించాల్సి వచ్చింది. పిటిషనర్ చెప్పినట్లు గుంటూరులోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ మార్కెటింగ్ అండ్ ఇన్స్పెక్షన్ రీజినల్ అగ్మార్క్ లేబొరేటరీలో అనలిటికల్ టెస్టింగ్ నిర్వహించిన తర్వాత అన్ని బ్యాచ్లలో క్వాలిటీ సర్టిఫికెట్లను గమ్యస్థానానికి పంపలేదు. పిటిషనర్ సదరు ప్రయోగశాల నుంచి ముందస్తు తనిఖీ నివేదికలను అందించడంలో విఫలమయ్యారు, ఇది ఒప్పందం యొక్క నియమనిబంధనలను ఉల్లంఘించింది. 20.01.2016న నోటీసు జారీ చేయడం ద్వారా పిటిషనర్ కు అవకాశం కల్పించి, పిటిషనర్ వివరణను పరిశీలించిన తర్వాత ఒప్పంద పదం నెం.10(ఎ) ప్రకారం ర్యాండమ్ శాంపిల్స్ సేకరణ, విశ్లేషణ, పరీక్ష నివేదికలను సమర్పించేందుకు నియమించిన థర్డ్ పార్టీ ఎన్ సీఎంఎల్ హైదరాబాద్ ను పరిగణనలోకి తీసుకుని జరిమానా, బ్లాక్ లిస్ట్ విధిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. నిబంధనలు, షరతులు నెం.XVII (జి) ప్రకారం సరఫరా చేసే సంస్థను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టే అధికారం కార్పొరేషన్ కు ఉందని, ఆ అధికారాన్ని ఉపయోగించి పిటిషనర్ ను ఏడాది పాటు బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టారని ఆయన వాదించారు.

12. సరఫరా చేసిన ఉత్పత్తి నాణ్యతకు సంబంధించి ఈ పిటిషన్ వివాదాస్పద ప్రశ్నలను లేవనెత్తుతుందని, అలాగే ఒప్పందంలోని నియమనిబంధనలను ఉల్లంఘించిందని, అందువల్ల, పిటిషనర్ మధ్యవర్తిత్వ క్లాజ్ పరంగా మధ్యవర్తిత్వ పరిష్కారాన్ని పొందాలని 1వ ప్రతివాది తరఫు సీనియర్ స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ వాదించారు.

13. పార్టీలకు విద్వాంసులైన న్యాయవాదులు సమర్పించిన సమర్పణలను నేను పరిగణనలోకి తీసుకున్నాను మరియు రికార్డులో ఉన్న విషయాలను పరిశీలించాను.

14. పక్షాల తరఫున విద్వాంసులు సమర్పించిన సమర్పణల దృష్ట్యా కింది అంశాలు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

(1) పిటిషనర్ కు వాదనలు వినిపించే అవకాశం కల్పించే సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడమే ఈ ఉత్తర్వులకు కారణమా?

(2) ఒప్పందం ప్రకారం మధ్యవర్తిత్వ పరిష్కారాన్ని పొందడానికి పిటిషనర్ ను తొలగించాలా?

15. హైదరాబాద్లోని ఎన్సీఎంఎల్ విశ్లేషణ నివేదికను పిటిషనర్కు అందజేయలేదని పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది వాదించినంత వరకు, రిట్ పిటిషన్కు మద్దతుగా అఫిడవిట్లోని పేరా-6లో పేర్కొన్నారు. కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో ఈ నిర్దిష్ట వాదనను నిర్దిష్టంగా ఖండించలేదు. హైదరాబాద్ లోని థర్డ్ పార్టీ ఎన్ సీఎంఎల్ ఎనలిస్ట్ రిపోర్టును పిటిషనర్ కు ఇవ్వడం కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో మొదటి స్థానంలో ఉన్న అంశం కాదు. 20.01.2016 నాటి షోకాజ్ నోటీసును పరిశీలిస్తే థర్డ్ పార్టీ రిపోర్టు కాపీని పిటిషనర్ కు అందజేసినట్లు కనిపించడం లేదు.

16. 28.01.2016న పిటిషనర్ ఇచ్చిన సమాధానాన్ని పరిశీలిస్తే, బ్యాచ్ నంబర్, తయారీ తేదీ, పారామీటర్ల వివరాలను తెలియజేయాలని పిటిషనర్ కార్పొరేషన్ను అభ్యర్థించారని, అయితే ఈ విషయాన్ని పిటిషనర్కు తెలియజేసినట్లు రికార్డుల్లో ఏమీ లేదని తెలుస్తోంది.

17. వివరణ సంతృప్తికరంగా లేదని చెప్పడం మినహా పిటిషనర్ సమర్పించిన వివరణను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

18. సహజ న్యాయం యొక్క ప్రాథమిక సూత్రం ఏమిటంటే, తీర్పు ప్రారంభం కావడానికి ముందు, సంబంధిత అధికారి తనపై ఉన్న కేసు నోటీసును బాధిత పక్షానికి ఇవ్వాలి, తద్వారా అతను తనను తాను సమర్థించుకోగలడు.

19. యూఎంసీ టెక్నాలజీస్ (పీ) లిమిటెడ్లో ఫుడ్ కార్పొరేషన్. నాసిర్ అహ్మద్ వర్సెస్ కస్టోడియన్ జనరల్, ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ 8 కేసులో ఇచ్చిన తీర్పును గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ప్రస్తావించింది, దీనిలో నోటీసుకు అతనిపై ఉన్న కేసుకు సమాధానం ఇవ్వడానికి వీలుగా ఏ నిర్దిష్ట ప్రాతిపదికన చర్య తీసుకోవాలనుకుంటున్నారో పేర్కొనడం అవసరం అని పేర్కొంది. ఈ షరతులు సంతృప్తి చెందకపోతే, ఆ వ్యక్తికి వినడానికి సహేతుకమైన అవకాశం ఇవ్వబడిందని చెప్పలేము.

20. పిటిషనర్ ను ఏడాది పాటు బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడానికి సంబంధించిన ఉత్తర్వులకు సంబంధించి, 16.06.2016 నాటి మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా పిటిషనర్ ను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టిన అంశాలను, మరీ ముఖ్యంగా 20.01.2016 నాటి నోటీసును, 28.01.01, 28.01 తేదీల సమాధానాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని పిటిషనర్ ను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టిన మేరకు మాత్రమే ఈ కోర్టు మధ్యంతర సస్పెన్షన్ విధించింది. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టిన చర్యకు సంబంధించి పిటిషనర్ నుంచి ఎలాంటి నోటీసు ఇవ్వడం మరియు వివరణ కోరడం గురించి సూచించవద్దు.

7(2021) 2 ఎస్సీసీ 551

8(1980) 3 SCC 1

21. కౌంటర్ అఫిడవిట్ తో పాటు 20.01.2016న దాఖలు చేసిన నోటీసులో బ్లాక్ లిస్టులో చేర్చే చర్యను కూడా ప్రతిపాదించినట్లు కనిపించలేదు. 20.01.2016 నాటి నోటీసును చదివితే ఇది బ్లాక్ లిస్ట్ లో ప్రతిపాదిత చర్యకు నోటీసు కాదని స్పష్టమవుతోంది.

22. స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ 20.05.2015 నాటి టెండర్ షరతుల్లోని షరతు నెంబరు XVII (g) ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

"XVII: నాణ్యతా నియంత్రణ షరతులు: (g) నిర్దేశిత టెండర్ స్పెసిఫికేషన్ లకు విరుద్ధంగా ఏవైనా అవకతవకలు నివేదించబడినట్లయితే, సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ మరియు బ్యాంక్ గ్యారంటీని జప్తు చేయడానికి అర్హత కలిగి ఉంటుంది, సరఫరాదారుని బ్లాక్ లిస్ట్ చేయడం, అసురక్షిత, కీటకాలు సోకిన మరియు నాసిరకం మొదలైన వాటిని సరఫరా చేసినందుకు సరఫరాదారుపై క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకోవడం.

23. ఈ ఒప్పందంలో సరఫరాదారును కార్పొరేషన్ బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టే వెసులుబాటు ఉన్నప్పటికీ, బ్లాక్ లిస్ట్ లో ప్రతిపాదిత చర్యకు వ్యతిరేకంగా సంబంధిత వ్యక్తికి వాదనలు వినిపించే అవకాశాన్ని

కల్పించడం, అటువంటి చర్య తీసుకోవడానికి గల కారణాలను పేర్కొనడం సహజ న్యాయ సూత్రాలకు అనుగుణంగా అటువంటి అధికారాన్ని ఉపయోగించాల్సి ఉంటుంది.

24. ప్రస్తుత కేసులో, బ్లాక్ లిస్ట్ యొక్క ప్రతిపాదిత చర్యను కూడా 20.01.2016 నాటి నోటీసులో పేర్కొనలేదు. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడం వల్ల సివిల్ పర్యవసానాలు ఉంటాయని, బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టే చర్య తీసుకునే ముందు విచారణకు అవకాశం కల్పించాలని చట్టంలో నిర్ణయించారు.

25. ఎరుసియన్ ఎక్విప్మెంట్ అండ్ కెమికల్స్ వి. బ్లాక్ లిస్ట్ ఉత్తర్వులు ఏ ఒక్క ఒప్పందానికి సంబంధించినవి కావని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. బ్లాక్ లిస్ట్ ఆర్డర్ లో సివిల్ పర్యవసానాలు ఉంటాయి. ఇది ఒక బూతును కలిగిస్తుంది. ఇది లావాదేవీల విషయంలో బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న వ్యక్తులకు, ప్రభుత్వానికి మధ్య అవరోధాన్ని సృష్టిస్తుంది. బ్లాక్ లిస్టులు "బలవంతపు సాధనాలు". ఒక వ్యక్తి ప్రయోజనాల కోసం ప్రభుత్వంతో చట్టబద్ధమైన సంబంధాలను కుదుర్చుకునే హక్కు మరియు ప్రయోజనాన్ని నిరోధించే ప్రభావాన్ని బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉంచడం జరుగుతుందని అభిప్రాయపడింది. బ్లాక్ లిస్ట్ ఆర్డర్ ద్వారా వైకల్యం సృష్టించబడిందనే వాస్తవం సంబంధిత అథారిటీకి ఆబ్జెక్టివ్ సంతృప్తి ఉండాలని సూచిస్తుంది. బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడానికి ముందు సంబంధిత వ్యక్తికి తన కేసుకు ప్రాతినిధ్యం వహించే అవకాశం ఇవ్వాలన్నది న్యాయమైన ఆట యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలు.

9(1975) 1 SCC 70

26. యుఎంసి టెక్నాలజీస్ (పి) లిమిటెడ్ (సుప్ర) లో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఒక వ్యక్తి లేదా సంస్థకు ప్రభుత్వ ఒప్పందాల్లోకి ప్రవేశించే ప్రత్యేక అవకాశాన్ని నిరాకరించే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉందని అభిప్రాయపడింది. ఎందుకంటే ప్రభుత్వ ఒప్పందాల్లో ప్రభుత్వమే ప్రతి పక్షంగా ఉంటుంది కాబట్టి, అటువంటి ఒప్పందాల్లో ఏకపక్షంగా, వివక్ష లేకుండా పాల్గొనడానికి అర్హులైన ప్రతి ఒక్కరికీ సమాన అవకాశం కల్పించాలి. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడం వల్ల ఈ హక్కును హరించడమే కాకుండా, బ్లాక్ లిస్టులో ఉన్న వ్యక్తి ప్రతిష్ఠకు భంగం వాటిల్లుతుంది మరియు వ్యక్తి యొక్క స్వభావాన్ని ప్రశ్నార్థకం

చేస్తుంది. బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న వ్యక్తి భవిష్యత్తు వ్యాపార అవకాశాలపై బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడం దీర్ఘకాలిక పౌర పరిణామాలను కూడా కలిగి ఉంటుంది. బ్లాక్ లిస్ట్ ప్రభావాల తీవ్రత దృష్ట్యా సహజ న్యాయ సూత్రాలను కచ్చితంగా పాటించాల్సిన అవసరం ఉందని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

27. యుఎంసి టెక్నాలజీస్ (పి) లిమిటెడ్ (సుప్రా)లో, పిటిషనర్ పై కార్పొరేషన్ షోకాజ్ నోటీసు ఇచ్చిన వాస్తవం వివాదంలో లేదు, కానీ అందులో పిటిషనర్ తరఫున వాదించిన విషయం ఏమిటంటే, ఆ షోకాజ్ నోటీసులోని అంశాలు కార్పొరేషన్ ద్వారా బ్లాక్ లిస్ట్ లో పరిగణించబడతాయని పిటిషనర్ ఊహించలేదు. ఈ నేపథ్యంలో గూర్ఖా సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ కేసులో గతంలో ఇచ్చిన తీర్పును సుప్రీంకోర్టు ప్రస్తావించింది. స్టేట్ (ఎన్ సిటి ఆఫ్ ఢిల్లీ)10, దీనిలో "ఒక షోకాజ్ నోటీసు బ్లాక్ లిస్ట్ ఆర్డర్ కు చెల్లుబాటు అయ్యే ఆధారాన్ని ఏర్పరుచుకోవాలంటే, అటువంటి నోటీసును స్పష్టంగా పేర్కొనాలి, లేదా నోటీసు జారీ చేసిన వ్యక్తి యొక్క ఉద్దేశ్యం స్పష్టంగా ఊహించగలిగే విధంగా ఉండాలి. బ్లాక్ లిస్ట్ విధించడానికి ఉద్దేశించిన వ్యక్తికి, అతని బ్లాక్ లిస్ట్ కు వ్యతిరేకంగా కారణాన్ని చూపించడానికి తగిన, సమాచారంతో కూడిన మరియు అర్ధవంతమైన అవకాశం ఉందని నిర్ధారించడానికి అటువంటి స్పష్టమైన నోటీసు అవసరం".

28. యుఎంసి టెక్నాలజీస్ (పి) లిమిటెడ్ (సుప్రా) లో గౌరవ సుప్రీంకోర్టు బిడ్ డాక్యుమెంట్లో అర్హతకు వ్యతిరేకంగా బ్లాక్లిస్టును పేర్కొనే క్లాజు ఉన్నంత మాత్రాన షోకాజ్ నోటీసులో ప్రతిపాదిత చర్య గురించి స్పష్టమైన ప్రస్తావన ఉండవలసిన ఆవశ్యకతను తీర్చలేమని పేర్కొంది. ఈ కేసులో, కార్పొరేషన్ నోటీసు బ్లాక్ లిస్ట్ గురించి పూర్తిగా మౌనం వహించింది, అందువల్ల ఇచ్చిన నోటీసుకు అనుగుణంగా కార్పొరేషన్ అటువంటి చర్యను తీసుకోగలదని మరియు బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడానికి షోకాజ్ నోటీసులో కార్పొరేషన్ తన మనస్సును వ్యక్తం చేసి ఉంటే, దానిలోని పిటిషనర్ అటువంటి చర్యను ఊహించడానికి దారితీయదని అభిప్రాయపడింది. పిటిషనర్ దీనికి తగిన సమాధానం దాఖలు చేయవచ్చు.

10 (2014) 9 ఎస్ సిసి 105

29. యుఎంసి టెక్నాలజీస్ (పి) లిమిటెడ్ (సుప్రా) లో పేరాగ్రాఫ్ లు-14 నుండి 21 మరియు 25 వరకు ఈ క్రింది విధంగా పునరుత్పత్తి చేయడం సముచితం:

14. ప్రత్యేకించి, ఒక వ్యక్తి లేదా సంస్థను ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర కార్పొరేషన్ బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టిన సందర్భంలో, బ్లాక్ లిస్ట్ యొక్క తీవ్రమైన పర్యవసానాలు మరియు బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న వ్యక్తి / సంస్థకు కలిగే అపఖ్యాతి కారణంగా చెల్లుబాటు అయ్యే, నిర్దిష్టమైన మరియు స్పష్టమైన షోకాజ్ నోటీసు అవసరం చాలా ముఖ్యమైనది. ఇక్కడ, బ్లాక్ లిస్ట్ యొక్క భావనను మరియు దాని వల్ల సంభవించే పర్యవసానాల తీవ్రతను వివరించడం ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది. బ్లాక్ లిస్టింగ్ అనేది ఒక వ్యక్తి లేదా సంస్థకు ప్రభుత్వ ఒప్పందాల్లోకి ప్రవేశించే ప్రత్యేక అవకాశాన్ని నిరాకరించే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది. ఎందుకంటే ప్రభుత్వ ఒప్పందాల్లో ప్రభుత్వమే ప్రత్యర్థిగా ఉంటుంది కాబట్టి, అటువంటి ఒప్పందాల్లో ఏకపక్షంగా, వివక్ష లేకుండా పాల్గొనడానికి అర్హులైన ప్రతి ఒక్కరికీ సమాన అవకాశం కల్పించాలి. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడం వల్ల ఈ హక్కును హరించడమే కాకుండా, బ్లాక్ లిస్టులో ఉన్న వ్యక్తి ప్రతిష్ఠకు భంగం వాటిల్లుతుంది మరియు ఆ వ్యక్తి యొక్క వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రశ్నార్థకం చేస్తుంది. బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న వ్యక్తి భవిష్యత్తు వ్యాపార అవకాశాలపై బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడం దీర్ఘకాలిక పౌర పరిణామాలను కూడా కలిగి ఉంటుంది.

15. ప్రస్తుత కేసులో కూడా, అనేక ఇతర ప్రభుత్వ కార్పొరేషన్లు ఇప్పుడు పిటిషనర్తో తమ ఒప్పందాలను రద్దు చేసుకున్నాయి మరియు / లేదా పిటిషనర్ను బ్లాక్లిస్ట్ ఆర్డర్ ఉన్నప్పటికీ భవిష్యత్తు టెండర్లలో పాల్గొనకుండా నిరోధించడం వల్ల కార్పొరేషన్ బ్లాక్ లిస్ట్ ఆర్డర్ కారణంగా తమకు తీవ్రమైన పక్షపాతం ఏర్పడిందని పిటిషనర్ వాదించారు. వాస్తవానికి, కార్పొరేషన్ యొక్క మధ్యప్రదేశ్ ప్రాంతీయ కార్యాలయానికి మాత్రమే పరిమితం. ఒక వ్యక్తి యొక్క పౌర మరణానికి సమర్థవంతంగా దారితీసే ఈ డొమినో ప్రభావం, బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న వ్యక్తి యొక్క పర్యవసానాలు ఒక నిర్దిష్ట ప్రభుత్వ సంస్థతో బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న వ్యక్తి యొక్క లావాదేవీలకు మించి ప్రయాణిస్తాయని చూపిస్తుంది మరియు దీనిని

దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఒక సంస్థను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టాలని కోరినప్పుడల్లా సహజ న్యాయ సూత్రాలకు ఖచ్చితంగా కట్టుబడి ఉండాలని ఈ కోర్టు స్థిరంగా సూచించింది.

16. బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం వల్ల కలిగే ప్రభావాల తీవ్రత, బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టాలని ఆదేశించే ముందు సహజ న్యాయ సూత్రాలను కచ్చితంగా పాటించాల్సిన ఆవశ్యకతను ఎరుసియన్ ఎక్విప్ మెంట్ అండ్ కెమికల్స్ లిమిటెడ్ లోని ఈ కోర్టు ఎత్తిచూపింది. స్టేట్ ఆఫ్ డబ్ల్యు.బి. [ఎరుసియన్ ఎక్విప్మెంట్ & కెమికల్స్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ డబ్ల్యు.బి., (1975) 1 ఎస్.సి.సి 70] ఈ క్రింది పదాల్లో: (ఎస్.సి.సి పేజీలు 74-75, పేరా 12, 15 & 20)

"12. ... బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడం వల్ల పబ్లిక్ కాంట్రాక్ట్ విషయంలో ఒక వ్యక్తికి సమాన అవకాశాలు లేకుండా పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఆమోదం పొందిన జాబితాలో ఉన్న వ్యక్తి బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం వల్ల ప్రభుత్వంతో సత్సంబంధాలు నెరపలేకపోతున్నారు. మెటీరియల్ క్రయవిక్రయాల విషయంలో ప్రభుత్వంతో వ్యవహరించే వ్యక్తికి చట్టబద్ధమైన ఆసక్తి లేదా ఆకాంక్ష ఉంటుంది. ఒక వ్యక్తి పక్షపాతానికి అనుగుణంగా రాజ్యం వ్యవహరించినప్పుడు దానికి చట్టబద్ధత ఉండాలి.

15. ... బ్లాక్ లిస్ట్ ఆర్డర్ లో సివిల్ పర్యవసానాలు ఉంటాయి. ఇది ఒక బూతును కలిగిస్తుంది. ఇది లావాదేవీల విషయంలో బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న వ్యక్తులకు, ప్రభుత్వానికి మధ్య అవరోధాన్ని సృష్టిస్తుంది. బ్లాక్ లిస్ట్ లు "బలవంతపు సాధనాలు".

20. బ్లాక్ లిస్టింగ్ అనేది ఒక వ్యక్తి ప్రయోజనాల కోసం ప్రభుత్వంతో చట్టబద్ధమైన సంబంధంలోకి ప్రవేశించే హక్కు మరియు ప్రయోజనాన్ని నిరోధించే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది. బ్లాక్ లిస్ట్ ఆర్డర్ ద్వారా వైకల్యం సృష్టించబడిందనే వాస్తవం సంబంధిత అథారిటీకి ఆబ్జెక్టివ్ సంతృప్తి ఉండాలని సూచిస్తుంది. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడానికి ముందు సంబంధిత వ్యక్తికి తన కేసును వాదించే అవకాశం ఇవ్వాలన్నది న్యాయమైన ఆట యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలు.

17. అదే విధంగా రఘునాథ్ ఠాకూర్ లోని ఈ కోర్టు వి. బీహార్ రాష్ట్రం (రఘునాథ్ ఠాకూర్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్, (1989) 1 ఎస్ సిసి 229) సహజ న్యాయ సూత్రాలను పాటించలేదనే కారణంతో భవిష్యత్తు ఒప్పందాల కోసం బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టే ఉత్తర్వులను కొట్టివేసింది. ఆ కేసులో తీర్పు సారాంశం ఇలా ఉంది: (ఎస్ సిసి పేజీ 230, పేరా 4)

"4. ... [1] పౌర పర్యవసానాలు కలిగిన ఏ ఉత్తర్వు అయినా సహజ న్యాయ సూత్రాలను అనుసరించిన తరువాతే జారీ చేయాలనేది చట్టపాలన యొక్క సూత్రము. వ్యాపార వెంచర్లకు సంబంధించి ఏ వ్యక్తినైనా బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం వల్ల సంబంధిత వ్యక్తి భవిష్యత్తు వ్యాపారంపై ప్రభావం పడుతుందని గ్రహించాలి. నిబంధనలు అలా వ్యక్తీకరించకపోయినా, ఏదైనా ఉత్తర్వు ద్వారా ప్రభావితమైన పక్షాలకు ఆ ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా వాదనలు వినిపించే మరియు విజ్ఞప్తులు చేసే హక్కు ఉండాలనేది సహజ న్యాయం యొక్క ప్రాథమిక సూత్రం.

18. గూర్ఖా సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ లోని ఈ కోర్టు వి. రాష్ట్రం (ఎన్ సిటి ఆఫ్ ఢిల్లీ) [గూర్ఖా సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ వర్సెస్ స్టేట్ (ఎన్ సిటి ఆఫ్ ఢిల్లీ), (2014) 9 ఎస్ సిసి 105] బ్లాక్ లిస్ట్ అనేది ఒక వ్యక్తి యొక్క పౌర మరణానికి సమానమని వర్ణించింది, ఎందుకంటే బ్లాక్ లిస్ట్ కళంకం స్వభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది మరియు ఒక వ్యక్తిని ప్రభుత్వ టెండర్లలో పాల్గొనకుండా నిరోధిస్తుంది, తద్వారా అతన్ని ప్రభుత్వ కాంట్రాక్టుల మంజూరు నుండి నిరోధిస్తుంది. అది ఈ విధంగా నిర్వహించబడింది: (ఎస్.సి.సి పేజీ 115, పేరా 16)

16. బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడానికి ముందు షోకాజ్ నోటీసు ఇవ్వాల్సి రావడం పార్టీల సాధారణ విషయం. ఈ విషయంలో చట్టం దృఢంగా ఉంది మరియు పెద్దగా విస్తృతీకరణను కూడా కోరదు. బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టిన వ్యక్తికి అవకాశం ఇవ్వడం ద్వారా సహజ న్యాయ సూత్రాలను పాటించాల్సిన ఆవశ్యకత దీని వెనుక సరైన, దృఢమైన హేతుబద్ధత ఉంది. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడం వల్ల అనేక సివిల్ మరియు/లేదా చెడు పర్యవసానాలు చోటు చేసుకుంటాయి. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టిన వ్యక్తిని "సివిల్ డెత్"గా అభివర్ణిస్తారు. అటువంటి ఉత్తర్వు కళంకం స్వభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది మరియు అటువంటి వ్యక్తిని ప్రభుత్వ

టెండర్లలో పాల్గొనకుండా నిరోధిస్తుంది, అంటే ప్రభుత్వ కాంట్రాక్టుల మంజూరు నుండి అతన్ని మినహాయించడం.

19. పై నిర్ణయాల దృష్ట్యా, అన్ని పరిపాలనాపరమైన నిర్ణయాలలో, ముఖ్యంగా బ్లాక్ లిస్ట్ కు సంబంధించిన నిర్ణయాల్లో విచారణకు సహేతుకమైన అవకాశం కల్పిస్తూ ముందస్తు షోకాజ్ నోటీసు ఇవ్వడం ఒక ముఖ్యమైన అంశమని, ఇది బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉన్న సంస్థకు తీవ్రమైన పరిణామాలను కలిగిస్తుందని స్పష్టమవుతోంది. ఈ సందర్భాలలో, చెల్లుబాటు అయ్యే షోకాజ్ నోటీసును సమర్పించడం చాలా ముఖ్యం మరియు అలా చేయడంలో విఫలమైతే, దాని ప్రకారం బ్లాక్ లిస్ట్ లో ఉంచే ఏదైనా ఉత్తర్వుకు ప్రాణాంతకం అవుతుంది.

20. ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్పై కార్పొరేషన్ 10-4-2018న జారీ చేసిన షోకాజ్ నోటీసు వాస్తవికత వివాదంలో లేదు. బదులుగా, పిటిషనర్ తరఫున శ్రీ బెనర్జీ వాదించిన విషయం ఏమిటంటే, ఆ షోకాజ్ నోటీసులోని అంశాలు కార్పొరేషన్ బ్లాక్ లిస్ట్ ఉత్తర్వులను పరిశీలిస్తున్నాయని పిటిషనర్ ఊహించే విధంగా లేవు. గూర్ఖా సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ (గూర్ఖా సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ వర్సెస్ స్టేట్ (ఎన్ సిటి ఆఫ్ ఢిల్లీ), (2014) 9 ఎస్ సిసి 105) షోకాజ్ నోటీసులో అటువంటి చర్యను ప్రత్యేకంగా ప్రతిపాదించకుండా / ఆలోచించకుండా బ్లాక్ లిస్ట్ చర్య తీసుకోవచ్చా అని ఈ కోర్టు నిర్ణయించాల్సిన కేసు. అందుకోసం షోకాజ్ నోటీసులోని అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం వంటి ప్రతికూల చర్యలను అవలంబించవచ్చని ఈ కోర్టు ఈ క్రింది మార్గదర్శకాలను నిర్దేశించింది: (ఎస్ సిసి పేజీలు 118-19, పేరా 21-22)"షోకాజ్ నోటీసులోని అంశాలు

21. అయితే, కేంద్ర సమస్య, తీసుకోదలచుకున్న చర్యను పేర్కొనాల్సిన ఆవశ్యకతకు సంబంధించినది. షోకాజ్ నోటీస్ ఇవ్వడం వెనుక ఉన్న ప్రాథమిక ఉద్దేశం నోటీసుదారుడికి తనపై పెట్టిన కచ్చితమైన కేసును అర్థం చేసుకునేలా చేయడమే. దీనికి అతను చేసిన ఉల్లంఘనలు మరియు ఎగవేతలను వివరించే వాదనల ప్రకటన అవసరం, తద్వారా అతను వాటిని తిప్పికొట్టడానికి అవకాశం లభిస్తుంది. మా దృష్టిలో, అటువంటి ఉల్లంఘనకు తీసుకోవలసిన చర్య స్వభావం మరొక అవసరం. ఫిర్యాదు

చేయబడ్డ డిఫాల్ట్ లు/ఉల్లంఘనలు సంతృప్తికరంగా వివరించబడనప్పటికీ, ఇవ్వబడ్డ కేసులో ప్రతిపాదిత చర్య అవసరం లేదని నోటీసుదారుడు ఎత్తి చూపే విధంగా కూడా దీనిని పేర్కొనాలి. బ్లాక్ లిస్ట్ విషయానికి వస్తే, ఇది సాధ్యమైనంత కఠినమైన చర్య అనే వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, ఈ ఆవశ్యకత మరింత అనివార్యమవుతుంది.

22. షోకాజ్ నోటీసు యొక్క ఉద్దేశ్యం ప్రధానంగా నోటీసుదారుడు తనపై చర్యను ప్రతిపాదించిన కారణాలను చేరుకోవడానికి వీలు కల్పించడమే అని హైకోర్టు సరళంగా పేర్కొంది (గూర్ఖా సెక్యూరిటీ సర్వీసెస్ వర్సెస్ స్టేట్ (ఎన్సిటి ఆఫ్ ఢిల్లీ), 2013 ఎస్సిసి ఆన్లైన్ డెల్ 4289). ఈ మేరకు హైకోర్టు సమర్థనీయమే అనడంలో సందేహం లేదు. ఏదేమైనా, నోటీసు ఏ ప్రాతిపదికన చర్యను ప్రతిపాదించిందో సంతృప్తికరంగా చేరుకోకపోతే దాని పర్యవసానం ఏమిటో పేర్కొనడం కూడా అంతే ముఖ్యం. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, సహజ న్యాయ సూత్రాల అవసరాలను తీర్చడానికి, షోకాజ్ నోటీసు ఈ క్రింది రెండు అవసరాలను తీర్చాలని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము:

(i) డిపార్టుమెంటు ప్రకారం చర్య అవసరమయ్యే మెటీరియల్/ఆధారం;

(ii) నిర్దిష్ట జరిమానా/చర్య తీసుకోవాలని ప్రతిపాదించబడింది. ఈ రెండో నిబంధనను హైకోర్టు విస్మరించలేకపోయింది. షోకాజ్ నోటీస్ లో ప్రత్యేకంగా పేర్కొనకపోయినా, దాన్ని చదవడం ద్వారా స్పష్టంగా, సురక్షితంగా గుర్తించగలిగితే, అది ఈ అవసరాన్ని తీర్చడానికి సరిపోతుందని మేము తొందరపడవచ్చు.

21. ఈ విధంగా, పై చర్చ నుండి, షోకాజ్ నోటీసు బ్లాక్ లిస్ట్ ఆర్డర్ యొక్క చెల్లుబాటు అయ్యే ఆధారాన్ని కలిగి ఉండాలంటే, అటువంటి నోటీసు స్పష్టంగా పేర్కొనాలి, లేదా దాని నుండి స్పష్టంగా అంచనా వేయగలిగే విధంగా ఉండాలి, నోటీసు జారీ చేసిన వ్యక్తి యొక్క ఉద్దేశ్యం ఉందని స్పష్టమైన చట్టపరమైన స్థితి వెలువడుతుంది. బ్లాక్ లిస్ట్ విధించడానికి ఉద్దేశించిన వ్యక్తికి, అతని బ్లాక్ లిస్ట్ కు వ్యతిరేకంగా

కారణాన్ని చూపించడానికి తగిన, సమాచారంతో కూడిన మరియు అర్థవంతమైన అవకాశం ఉందని నిర్ధారించడానికి అటువంటి స్పష్టమైన నోటీసు అవసరం.

25. బిడ్ డాక్యుమెంట్ లో కేవలం ఒక క్లాజు ఉండటం, అర్హతకు వ్యతిరేకంగా బ్లాక్ లిస్ట్ లో పేర్కొనడం, షోకాజ్ నోటీసులో ప్రతిపాదిత చర్య గురించి స్పష్టంగా పేర్కొనాల్సిన అవసరాన్ని తీర్చలేము. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడంపై కార్పొరేషన్ నోటీసు పూర్తిగా నిశ్శబ్దంగా ఉందని, అందువల్ల, ఈ నోటీసుకు అనుగుణంగా కార్పొరేషన్ అటువంటి చర్యను తీసుకోవచ్చని పిటిషనర్ ఊహించడానికి ఇది దారితీయలేదు. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టిన షోకాజ్ నోటీసులో కార్పొరేషన్ తన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేసి ఉంటే, పిటిషనర్ దీనికి తగిన సమాధానం దాఖలు చేసేవారు. అందువల్ల, 10-4-2018 నాటి షోకాజ్ నోటీసు బ్లాక్ లిస్ట్ లో చెల్లుబాటు అయ్యే షోకాజ్ నోటీసు యొక్క అవసరాలను తీర్చలేదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. మా దృష్టిలో పిటిషనర్ ను బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టాలన్న ఉత్తర్వులు చట్టంలో అనుమతించలేని షోకాజ్ నోటీసు పరిధిని దాటి స్పష్టంగా ఉన్నాయి. ఫలితంగా 9-1-2019 నాటి బ్లాక్ లిస్ట్ ఉత్తర్వులను కొనసాగించలేమని పేర్కొంది.

30. ప్రస్తుత కేసులో కూడా సప్లయర్ ను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడానికి కార్పొరేషన్ కు అధికారం కల్పిస్తూ ఒప్పందంలో ఒక క్లాజు ఉన్నప్పటికీ, అటువంటి క్లాజు ఉన్నంత మాత్రాన సప్లయర్ కు తగిన సమాధానం ఇవ్వడానికి వీలుగా సప్లయర్ ను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టాలని నోటీసు ఇవ్వకుండానే కార్పొరేషన్ సప్లయర్ ను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టడానికి అర్హత ఇవ్వదు. ప్రస్తుత కేసులో నోటీసులు ఇచ్చినా బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టాలనే ప్రతిపాదనపై మౌనం వహిస్తోంది.

31. వెటిండియా ఫార్మాస్యూటికల్స్ లిమిటెడ్ లో వి. బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం అనేది వాణిజ్య వ్యక్తి పక్షపాతానికి వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తుందని, ఇది ఒక కళంకాన్ని కలిగిస్తుందని, ఇది సంస్థ/సంస్థ యొక్క మరణ ఘంటికలు మోగిస్తుందని గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

32. బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టాలన్న ఉత్తర్వులకు ముందు పిటిషనర్ కు అలాంటి విచారణ అవకాశం ఇవ్వలేదని రికార్డుల్లో ఉన్న ఆధారాలను బట్టి స్పష్టమవుతోంది.

33. కౌంటర్ అఫిడవిట్ లోని పేరా-10లో కూడా మొదటి ప్రతివాది ఇలా పేర్కొన్నాడు: ".....20.01.2016 నాటి నోటీసును జారీ చేసిన మొదటి వ్యక్తి ఆ నోటీసులో ఎక్కడా పిటిషనర్ ను బ్లాక్ లిస్ట్ లో పెట్టాలని పేర్కొనలేదని గౌరవ న్యాయస్థానం గమనించింది. గౌరవనీయ హైకోర్టు యొక్క పై పరిశీలనకు అనుగుణంగా, 1 వ ప్రతిస్పందకుడు పిటిషనర్ కు వివరణాత్మక బ్లాక్ లిస్ట్ నోటీసు ఇస్తాడు.

34. కాబట్టి ప్రతివాది కార్పొరేషన్ కు ఆదేశాలను జారీ చేయడానికి ముందు, బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడానికి నోటీసు ఇవ్వలేదని కూడా అంగీకరించబడింది.

35. అందువల్ల పిటిషనర్ ను ఏడాది పాటు బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడమేనని, దానిని కొట్టిపేయాలని కోరారు.

36. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది పేరా-10లో పేర్కొన్న విధంగా ఉదహరించిన తీర్పుల్లోని చట్టం ప్రతిపాదన బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడానికి ముందు సహజ న్యాయ సూత్రాలను పాటించాలన్న ఆయన వాదనను బలపరుస్తుంది.

37. ఈ మేరకు పాయింట్ నెం.1కు సమాధానమివ్వడం, పిటిషనర్కు విచారణకు అవకాశం కల్పించడం సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించి ఉత్తర్వులు జారీ చేయడం, తత్ఫలితంగా దాన్ని కొనసాగించడం కుదరదు.

38. 10.06.2015 నాటి ఒప్పందం ప్రకారం మధ్యవర్తిత్వ క్లాజు ప్రకారం మధ్యవర్తిత్వ ప్రక్రియలో పిటిషనర్ కు ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం లభించినందున, రిట్ పిటిషన్ నిర్వహణ సాధ్యం కాదని ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది శ్రీ ఎస్.మణికంఠ తదుపరి వాదన.

39. నిర్వహణ విషయంలో కింది తీర్పులను పరిగణనలోకి తీసుకుని చర్చించడం సముచితం.

1. జగదీష్ మండల్ వి. ఒరిస్సా రాష్ట్రం 12

2. రాజేంద్ర దివాన్ వర్సెస్ ప్రదీప్ కుమార్ రాణిబాల 13

3. మహారాష్ట్ర చెస్ అసోసియేషన్ వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా14

4. భారత్ కోకింగ్ కోల్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ ఏఎంఆర్ దేవ్ ప్రభ15

5. యూపీ పవర్ ట్రాన్స్మిషన్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ v. CG పవర్ & ఇండస్ట్రియల్ సొల్యూషన్స్ లిమిటెడ్.16

6. రాధా కృష్ణ ఇండస్ట్రీస్ వి. హెచ్.పి.17 రాష్ట్రం

7. గెయిల్ వర్సెస్ ఇండియన్ పెట్రోకెమికల్స్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్.1840. జగదీష్ మండల్ (సుప్రా)లో, కాంట్రాక్టుల మంజూరుపై న్యాయ సమీక్ష పరిధిపై, గౌరవ సుప్రీంకోర్టు గమనించింది మరియు న్యాయ సమీక్ష అధికారాన్ని ఉపయోగించి టెండర్ లేదా ఒప్పంద విషయాలలో జోక్యం చేసుకోవడానికి ముందు, కోర్టు తనకు తాను ప్రశ్నలను లేవనెత్తాలని పేర్కొంది;

(i) అథారిటీ ఆమోదించిన ప్రక్రియ లేదా తీసుకున్న నిర్ణయం దురుద్దేశంతో కూడుకున్నదా లేదా ఎవరికైనా అనుకూలంగా ఉద్దేశించబడిందా; లేదా స్వీకరించిన ప్రక్రియ లేదా తీసుకున్న నిర్ణయం చాలా నిరంకుశంగా మరియు అహేతుకంగా ఉన్నదా, "నిర్ణయం అటువంటిది, సహేతుకంగా మరియు సంబంధిత చట్టానికి అనుగుణంగా వ్యవహరించే ఏ బాధ్యతాయుతమైన అధికారి కూడా చేరుకోలేడు" అని కోర్టు చెప్పగలదు మరియు

(2) ప్రజాప్రయోజనాలు దెబ్బతిన్నాయా? సమాధానాలు ప్రతికూలంగా ఉంటే రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం జోక్యం చేసుకోరాదని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. టెండర్/కాంట్రాక్టర్ పై బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టడం లేదా జరిమానా విధించడం లేదా రాష్ట్ర పెద్ద నోట్ల పంపిణీ (స్థలాలు/దుకాణాల కేటాయింపు, లైసెన్సులు, డీలర్ షిప్ లు మరియు ఫ్రాంచైజీల మంజూరు) కు సంబంధించిన కేసులు వేరే ప్రాతిపదికన

ఉన్నాయని, ఎందుకంటే వాటికి అధిక స్థాయిలో నిష్పాక్షికత అవసరమని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

11 (2021) 1 ఎస్సిసి 804

12 (2007) 14 SCC 517

13 (2019) 20 ఎస్సిసి 143

14 (2020) 13 ఎస్సిసి 285

15 (2020) 16 ఎస్సిసి 759

16 (2021) 6 ఎస్సిసి 15

17 (2021) 6 ఎస్సిసి 771

18 (2023) 3 ఎస్సిసి 629

41. రాజేంద్ర దివాన్ (సుప్ర)లో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 మరియు 227 ప్రకారం పర్యవేక్షణ మరియు / లేదా న్యాయ సమీక్ష యొక్క అసాధారణ అధికారాన్ని ఉపయోగించడంలో, హైకోర్టులు తీర్పు యొక్క మూలమైన పేటెంట్ తప్పిదం కేసుల జోక్యాన్ని పరిమితం చేస్తాయని పేర్కొంది. నిరంకుశత్వం మరియు/లేదా అసమంజసత్వం, సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘన, అధికార పరిధి లేకపోవడం మరియు అధికారాలను లాక్కోవడం. ఎల్.చంద్రకుమార్ను ప్రస్తావిస్తూ.. భారత రాజ్యాంగంలోని 226/227 అధికరణల ప్రకారం హైకోర్టుకు ఉన్న అధికారాన్ని రాజ్యాంగంలోని ఉల్లంఘించలేని ప్రాథమిక లక్షణంగా పేర్కొంటూ, అటువంటి అధికారాన్ని చట్టబద్ధమైన చట్టం ద్వారా లేదా రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా కూడా రద్దు చేయలేమని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

42. మహారాష్ట్ర చదరంగ సంఘం (సుప్రా)లో, హైకోర్టు తన రిట్ అధికార పరిధిలో ఉపయోగించే అధికారాలు కఠినమైన చట్ట సూత్రాలకు లోబడి లేనప్పటికీ, హైకోర్టు యొక్క రిట్ అధికార పరిధిని ఎప్పుడు ఉపయోగించవచ్చనే దానికి సంబంధించి రెండు స్పష్టమైన సూత్రాలు ఉద్భవిస్తాయని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. మొదటిది, హైకోర్టు తన రిట్ అధికార పరిధి కింద ఒక నిర్దిష్ట చర్యను స్వీకరించాలా వద్దా అనే నిర్ణయం ప్రాథమికంగా విచక్షణాధికారం. రెండవది, తన రిట్ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడానికి లేదా తిరస్కరించడానికి కోర్టు నిర్ణయంపై విధించిన పరిమితులు స్వీయ-విధించబడతాయి. హైకోర్టు యొక్క రిట్ అధికార పరిధిని శాసనం ద్వారా పూర్తిగా మినహాయించలేమనేది బాగా స్థిరపడిన సూత్రం. ఒక హైకోర్టు తన ప్రాదేశిక పరిధిలో చట్ట పాలనను నిలబెట్టడానికి అంతిమ మార్గంగా ఉంటే, దాని ముందు ఉన్న ఏదైనా కేసును పరిశీలించి, దాని రిట్ అధికార పరిధి నిమగ్నమై ఉందో లేదో నిర్ణయించే అధికారం తప్పనిసరిగా ఉండాలి. ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం న్యాయ సమీక్ష అనేది రాజ్యాంగ మౌలిక నిర్మాణంలో అంతర్భాగం.

43. మహారాష్ట్ర చదరంగం కమిషన్ (సుప్రా)లో, గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు ఒక ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం ఉండటం, తగినంతగా ఉన్నా లేకపోయినా, హైకోర్టు యొక్క రిట్ అధికార పరిధి యొక్క ప్రాథమిక విచక్షణ స్వభావాన్ని మార్చదని, అందువల్ల హైకోర్టు రిట్ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడంపై సంపూర్ణ చట్టపరమైన అడ్డంకిని సృష్టించదని పేర్కొంది. తన రిట్ పరిధి కింద చర్య తీసుకోవాలా వద్దా అనేది ఒక నిర్దిష్ట కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను పరిశీలించిన తరువాత హైకోర్టు తీసుకునే నిర్ణయంగా ఉంటుంది.

19 (1997) 3 SCC 261

44. మహారాష్ట్ర చదరంగ సంఘం (సుప్ర)లో సుప్రీంకోర్టు పేరా-23లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

23. ఆర్టికల్ 226 కింద ఒక నిర్దిష్ట కేసును విచారించడానికి హైకోర్టు తన విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించేటప్పుడు, పిటిషనర్ ఆరోపిస్తున్న అన్యాయం యొక్క స్వభావం, ప్రత్యామ్నాయ

పరిష్కారం ఉందా లేదా లేదా వాస్తవాలు రాజ్యాంగ వివరణ యొక్క ప్రశ్నను లేవనెత్తుతున్నాయా వంటి వివిధ అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు. ఈ కారకాలు సమగ్రమైనవి కావు మరియు ఏ కారకాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి లేదా పరిగణనలోకి తీసుకోకూడదో మేము సూచించలేదు. రిట్ పిటిషన్ లో సమర్పించిన వాస్తవాలను హైకోర్టు సమగ్రంగా పరిశీలించి, ప్రతి కేసు వాస్తవాలు, పరిస్థితులపై నిర్ణయం తీసుకోవాలని ప్రస్తుత అవసరాలకు చెబితే సరిపోతుంది.

45. భారత్ కోకింగ్ కోల్ లిమిటెడ్ (సుప్రా)లో, రిట్ పిటిషన్ నిర్వహణపై గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ న్యాయస్థానాలు ఒక నిర్ణయం యొక్క చట్టబద్ధతకు మాత్రమే సంబంధించినవి, దాని దృఢత్వానికి సంబంధించినవి కావని తేల్చిచెప్పింది. మరో విధంగా చెప్పాలంటే, కార్యనిర్వాహక అధికారులు లేదా సాధనాల నిర్ణయాలపై న్యాయస్థానాలు అప్పీలులో కూర్చోకూడదు. ఆమోదయోగ్యమైన నిర్ణయాలను తిప్పికొట్టాల్సిన అవసరం లేదని, రాజ్యాంగబద్ధంగా అధికారాల విభజనకు భంగం వాటిల్లకుండా కార్యనిర్వాహక అధికారాన్ని ఉపయోగించి రాష్ట్రానికి అధికారాలు ఇవ్వాలన్నారు. ఏదేమైనా, చట్టవిరుద్ధత, అహేతుకత మరియు విధానపరమైన అవకతవకల ఆరోపణలు న్యాయస్థానాలు అధికార పరిధిని స్వీకరించడానికి మరియు అటువంటి రుగ్మతలను పరిష్కరించడానికి తగిన ఆధారాలుగా ఉంటాయి. ఇది న్యాయవిచారణకు సంబంధించిన నిర్ణయ ప్రక్రియ మాత్రమేనని, అంతిమ ఫలితం కాదని పేర్కొంది.

46. ఉత్తరప్రదేశ్ పవర్ ట్రాన్స్మిషన్ కార్పొరేషన్లో.. ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం లభ్యత వల్ల తగిన కేసులో రిట్ పిటిషన్ ను విచారించకుండా హైకోర్టును అడ్డుకోలేమని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం పునరుద్ఘాటించింది. ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, హైకోర్టు ఒక రిట్ పిటిషన్ ను స్వీకరించవచ్చు, ప్రత్యేకించి: (1) ప్రాథమిక హక్కును అమలు చేయమని రిట్ పిటిషన్ కోరినప్పుడు; (2) సహజ న్యాయ సూత్రాలు విఫలమైనప్పుడు లేదా (3) చట్టవిరుద్ధమైన ఉత్తర్వులు లేదా ప్రొసీడింగ్స్ పూర్తిగా అధికార పరిధి లేని చోట లేదా (4) ఒక చట్టం యొక్క వైరుధ్యాలు సవాలు చేయబడుతున్నప్పుడు.

47. ఉత్తరప్రదేశ్ పవర్ ట్రాన్స్మిషన్ కార్పొరేషన్లో.. మధ్యవర్తిత్వ క్లాజు ఉండటం వల్ల రిట్ పిటిషన్ విచారణకు ఆటంకం ఉండదని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

48. యు.పి. పవర్ ట్రాన్స్మిషన్ Corpn.Ltd 66 మరియు 67 పేరాగ్రాఫ్లను పునరుత్పత్తి చేయడం సముచితం. (సుప్ర) ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

66. ఆర్బిట్రేషన్ క్లాజు ఉన్నప్పటికీ, మధ్యవర్తిత్వ క్లాజు ఉందనే కారణంతో పిటిషనర్ రిట్ పిటిషన్ను వ్యతిరేకించలేదు. హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ కు యూపీపీటీసీఎల్ దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో మధ్యవర్తిత్వ ఒప్పందం ఉన్నట్లు గుసగుసలు లేవు. ఏదేమైనా, మధ్యవర్తిత్వ నిబంధన ఉండటం వల్ల రిట్ పిటిషన్ను విచారించడానికి కోర్టును అడ్డుకోదు.

67. ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం అందుబాటులో ఉండటం వల్ల హైకోర్టు తగిన కేసులో రిట్ పిటిషన్ ను విచారించకుండా నిరోధించలేదన్నది సుస్పష్టం. ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, హైకోర్టు ఒక రిట్ పిటిషన్ ను స్వీకరించవచ్చు, ప్రత్యేకించి: (1) ప్రాథమిక హక్కును అమలు చేయమని రిట్ పిటిషన్ కోరినప్పుడు; (2) సహజ న్యాయ సూత్రాలు విఫలమైనప్పుడు లేదా (3) చట్టవిరుద్ధమైన ఉత్తర్వులు లేదా ప్రొసీడింగ్స్ పూర్తిగా అధికార పరిధి లేని చోట లేదా (4) ఒక చట్టం యొక్క విధివిధానాలు సవాలు చేయబడుతున్నప్పుడు."

49. రాధా కృష్ణ ఇండస్ట్రీస్ (సుప్ర)లో హైకోర్టులో దాఖలైన రిట్ పిటిషన్ నిర్వహణపై సుప్రీంకోర్టు 27, 28 పేరాల్లో ఈ కింది విధంగా పేర్కొంది.

27. ఆవిర్భవించిన న్యాయ సూత్రాలు:

27.1. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం రిట్లను జారీ చేసే అధికారాన్ని ప్రాథమిక హక్కుల అమలుకు మాత్రమే కాకుండా, మరేదైనా ప్రయోజనం కోసం కూడా ఉపయోగించవచ్చు.

27.2. రిట్ పిటిషన్ ను విచారణకు స్వీకరించకుండా ఉండే విచక్షణాధికారం హైకోర్టుకు ఉంది. హైకోర్టు అధికారాలపై విధించిన ఆంక్షల్లో ఒకటి బాధిత వ్యక్తికి సమర్థవంతమైన ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం అందుబాటులో ఉంది.

27.3. ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కార నియమానికి మినహాయింపులు తలెత్తుతాయి: (ఎ) రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగం ద్వారా సంరక్షించబడిన ప్రాథమిక హక్కు అమలు కోసం రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది; (బి) సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘన జరిగింది; (సి) ఉత్తర్వులు లేదా ప్రొసీడింగ్స్ పూర్తిగా అధికార పరిధి లేనివి; లేదా (డి) ఒక చట్టం యొక్క వైరుధ్యాలను సవాలు చేస్తారు.

27.4. రాజ్యాంగంలోని 226వ అధికరణం ప్రకారం హైకోర్టు తన అధికారాలను సముచితమైన కేసులో వదులుకోదు, అయితే సాధారణంగా చట్టం ద్వారా సమర్థవంతమైన ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాన్ని అందించినప్పుడు రిట్ పిటిషన్ ను స్వీకరించకూడదు.

27.5. ఒక చట్టం ద్వారా ఒక హక్కు సృష్టించబడినప్పుడు, అది హక్కు లేదా బాధ్యతను అమలు చేయడానికి పరిష్కారాన్ని లేదా ప్రక్రియను నిర్దేశిస్తుంది, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం విచక్షణా పరిష్కారాన్ని ఉపయోగించే ముందు ఆ నిర్దిష్ట చట్టపరమైన పరిష్కారాన్ని ఆశ్రయించాలి. చట్టబద్ధమైన పరిష్కారాల యొక్క ఈ నియమం విధానం, సౌలభ్యం మరియు విచక్షణ యొక్క నియమం.

27.6. వివాదస్పద ప్రశ్నలున్న సందర్భాల్లో హైకోర్టు రిట్ పిటిషన్ పరిధిని తిరస్కరించాలని నిర్ణయించవచ్చు. ఏదేమైనా, వివాదం యొక్క స్వభావానికి దాని రిట్ అధికార పరిధిని ఉపయోగించాల్సిన అవసరం ఉందని హైకోర్టు నిష్పాక్షికంగా అభిప్రాయపడితే, అటువంటి అభిప్రాయంలో జోక్యం చేసుకోలేము.

28. ఈ సూత్రాలను చాంద్ రతన్ వర్సెస్ దుర్గా ప్రసాద్ (చంద్ రతన్ వర్సెస్ దుర్గా ప్రసాద్, (2003) 5 ఎస్సిసి 399), బాబూభాయ్ ముల్జీభాయ్ పటేల్ వర్సెస్ నందలాల్ ఖోడిదాస్ బరోట్ (బాబూభాయ్ ముల్జీభాయ్ పటేల్ వర్సెస్ నందలాల్ ఖోడిదాస్ బరోట్, (1974) 2 ఎస్సిసి 706) మరియు రాజస్థాన్

ఎస్ఈబి వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (రాజస్థాన్ ఎస్.ఇ.బి వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, (2008) 5 ఎస్.సి.సి 632] ఇతర నిర్ణయాలతో పాటు."

50. గెయిల్ (సుప్రా)లో గౌరవ సుప్రీంకోర్టు రాష్ట్రం తన ఒప్పంద వ్యవహారాల్లో కూడా కొంతవరకు నిష్పాక్షికతను పాటించడంలో విఫలమైనప్పుడు లేదా ఏదైనా వివక్షను పాటించినప్పుడు రిట్ అధికార పరిధిని ఉపయోగించవచ్చని పేర్కొంది. ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం అందుబాటులో ఉన్నంత మాత్రాన భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం కోర్టు అధికార పరిధిని వదిలివేసి, పార్టీలను సివిల్ పరిష్కారానికి పరిమితం చేయాలని చెప్పలేమని పేర్కొంది.

51. పైన పేర్కొన్న తీర్పులను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, ఒప్పందంలో మధ్యవర్తిత్వ క్లాజు ఉనికి ఒక ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం మాత్రమేనని, ఇది పిటిషనర్కు అందుబాటులో ఉండవచ్చు, కానీ మధ్యవర్తిత్వ క్లాజ్ ఉనికి ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ నిర్వహణకు సంపూర్ణ అడ్డంకిగా పనిచేయదని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

52. పైన పేర్కొన్న చర్చ దృష్ట్యా పిటిషనర్కు విచారణకు అవకాశం కల్పించే సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘిస్తూ జరిమానా, బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టాలని ఆదేశాలు జారీ చేశారు.

53. పాయింట్ నెం.2లో సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసినందున, ఒప్పందం ప్రకారం మధ్యవర్తిత్వానికి ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం ఉన్నప్పటికీ, రిట్ పిటిషన్ కొనసాగించదగినదేనని అభిప్రాయపడింది.

54. సరఫరా చేసిన మొత్తం గోధుమ ఆటా స్పెసిఫికేషన్ ప్రకారమే జరిగిందన్న పిటిషనర్ వాదన ప్రస్తుత కేసులో వివాదాస్పదమైంది. గుంటూరులోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ మార్కెటింగ్ అండ్ ఇన్స్పెక్షన్ రీజినల్ అగ్మార్క్ లేబొరేటరీ ప్రకారం 100 శాతం గ్రాన్యులారిటీ, మెటీరియల్ స్టాండర్డ్ 99.12 శాతంతో 100 శాతం క్వాలిటీ టెస్టింగ్, సర్టిఫికేషన్ పొందిన తర్వాతే సరఫరా జరిగిందని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. అలాంటి సర్టిఫికేట్ ఏదీ గమ్యస్థానానికి చేరలేదని, హైదరాబాద్ లోని థర్డ్ పార్టీ మెసర్స్ ఎన్ సీఎంఎల్

నిర్వహించిన ర్యాండమ్ టెస్ట్ లో విశ్లేషకుల నివేదిక ప్రకారం స్పెసిఫికేషన్లకు అనుగుణంగా లేదని కార్పొరేషన్ వైఖరికి విరుద్ధంగా ఉంది. 10.06.2015 నాటి ఒప్పందంలోని పేరా-10 (డి) ప్రకారం కార్పొరేషన్ నియమించిన థర్డ్ పార్టీ యొక్క నాణ్యత ధృవీకరణ కోసం హోల్ మీల్ గోధుమ అట్ట యొక్క తుది ఉత్పత్తి యొక్క నమూనాను నిర్వహించడానికి కార్పొరేషన్ కు పూర్తి విచక్షణాధికారం ఉందని వివాదాస్పదం కాదు. కాబట్టి, ఈ కోర్టు రిట్ అధికార పరిధిని ఉపయోగించడంలో, సరఫరా చేయబడిన అట్టా యొక్క నాణ్యతకు సంబంధించి, అంటే స్పెసిఫికేషన్ ప్రకారం ఉందా లేదా అనే వివాదాస్పద ప్రశ్నలలోకి ప్రవేశించదు.

55. ఫలితంగా, రిట్ పిటిషన్ అనుమతించబడుతుంది, 07.06.2016 నాటి ఇంప్రూవ్డ్ ఆర్డర్ / ఇన్ఫర్మేషన్ రద్దు చేయబడుతుంది , అయితే మెసర్స్ ఎన్సిఎమ్ఎల్ నివేదికకు వ్యతిరేకంగా పిటిషనర్కు కొత్తగా విచారించే అవకాశాన్ని కల్పించిన తరువాత, సహజ న్యాయ సూత్రాలకు అనుగుణంగా చట్టానికి అనుగుణంగా కొత్త ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలని ప్రతివాది కార్పొరేషన్ను ఆదేశించడంతో, హైదరాబాద్ తో పాటు బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టాలని ప్రతిపాదించారు.

56. ఈ తీర్పు కాపీని 1వ ప్రతివాది ముందు సమర్పించిన తేదీ నుంచి ఆరు నెలల్లోగా మొత్తం ప్రక్రియను పూర్తి చేయాలి. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని పర్యవసానంగా మూసివేయాలి.

రవి నాథ్ తిల్హరి, జె.

తేది: 04.04.2023

Dsr గమనిక:

LR కాపీని మార్క్ చేయాలి

B/o

Dsr